

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
חמישי

מאמר זה יתנו - תרי"ט

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע
— אדמו"ר ה" צמח צדק" —

מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב"ד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

MAAMAR ZEH YITNU

Copyright © 2023 by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax (718) 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehot.com • editor@kehot.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס "עמפייער פרעסס" ע"י

הרה"ת הרה"ח ר' מרדכי ליב ע"ה בן הרה"ח הרה"ת ר' חיים דובער ע"ה ויוסף יצחק בן ברכה שיח'ל

EMPIRE PRESS, 550 EMPIRE BLVD., • BROOKLYN, N.Y. 11225 • (718) 756-1473

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' תשא הבעל"ט, הננו מו"ל בזה מאמר „זה יתנו“, מאת כ"ק אדמו"ר ה„צמח צדק“.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מגוכתי"ק אדמו"ר מהר"ש שרשם בשעתו מה ששמע מאביו כ"ק אדמו"ר הצ"צ בש"פ פקודי, פ' שקלים בשנת תרי"ט.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

בראש הקונטרס – פאקסימיליא מגוכתי"ק.

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

ז' אדר, ה'תשפ"ג
שנת הקהל
ברוקלין, נ.י.

מאמר זה יתנו

ה

בס"ד. פקודי, ש' שקלי'.

זה¹ יתנו² כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה כו' מחצית השקל תרומה להוי'. וצ"ל מפני מה דוקא מחצית השקל ואפי' העשיר³ לא ירבה כו'. הנה בפ' כי תשא נאמר הנה⁴ אנכי כורת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ כו' כי נורא הוא כו'. וצ"ל⁵ הלא זה הי' אחר מ"ת שכבר היו ניסים הגדולים כמו יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה והמזן, ומהו אעשה נפלאות אשר לא נבראו, והלא לא מצינו ניסים יותר גדולים מהניסים שהיו כבר כו'.

אך הענין הוא, דכריתות ברית זה קאי על מ"ש לעיל מיני' כו' עם קשה עורף הוא וסלחת כו' ונחלתנו, כמו שפרש"י ז"ל שתתנו לך לנחלה מיוחדת, וזו היא בקשת משה ונפלינו⁸ אני ועמך, שביקש שלא תשרה שכניה על אומת העולם, ועל זה הי' הכריתות ברית אעשה נפלאות לשון ונפלינו שתהי מובדלים כו'. אך הנה צ"ל הלא כבר כרת ברית עם אברהם כמ"ש ביום⁹ ההוא כרת ה' ברית את אברם כו', וכתו' אשר¹⁰ כרת את אברהם כו', ומהו ענין הכריתות ברית עוד הפעם עם משה כו'. ובמד"ר¹¹ בשה"ש ע"פ אשכול הכופר נת' על כריתות ברית דאברהם שהרהורי דברים היו שם, שהרהר אברהם ואמר לפני הקב"ה רבש"ע כרת¹² ברית עם נח שאין את מכלה זרעו מן העולם ועמדתי אני וסגלתי מעשים טובים לפניך ודחת בריתי לבריתו (פי"ג¹³ במת"כ במה שהרג ד' מלכים

ניסים הגדולים: בסה"מ תר"ם שם: ומקשים וכ"מ מרמב"ן. בסה"מ פר"ת שם: והקשה הרמב"ן. ראה גם רקאנטי כאן. אוה"ת תשא ע' ב"ז. כרך ח ע' ג'קטז. פלח הרמון שם. סה"מ תר"ל שם. תרנ"ד שם.

(6) כי עם קשה עורף הוא: תשא לד, ט.
(7) שפרש"י ז"ל שתתנו לך לנחלה מיוחדת: פרש"י ד"ה „ונחלתנו" (תשא שם).
(8) ונפלינו אני ועמך: שם לג, טז.
(9) ביום ההוא כרת ה' ברית את אברם: לך לך טו, יח: ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית.
(10) אשר כרת את אברהם: תהלים קה, ט.
(11) דברי הימים"א טז, טז.
(12) ובמד"ר בשה"ש ע"פ אשכול הכופר: שהש"ר פ"א, יד (ג). שה"ש א, יד.
(13) כרת ברית עם נח: נח ט, ט.
(14) במת"כ: במתנות כהונה.

(1) זה יתנו: המאמר הוא מש"פ פקודי, שבת שקלים תרי"ט. והוא הנחת כ"ק אדמו"ר מהר"ש גוכתי"ק 1077 (עט, א).

המאמר נדפס ג"כ בשינויים בסה"מ תר"ל ע' קב [בהוצאה החדשה – ח"א ע' רמא] בד"ה הנה אנכי כורת ברית. ובסה"מ תרנ"ד ע' קעג (עם הגהות) בד"ה הנה אנכי כורת ברית. התחלת המאמר נמצא ג"כ בסה"מ תר"ם ח"א ע' שיד. ובסה"מ פר"ת ע' שא.

הנחת ר' הלל נדפסה בפלח הרמון שמות ע' רצו.

לעניני המאמר ראה גם בתורת מנחם סה"מ תשי"ב ע' שסג ואילך. וראה גם רשימת מאמרי דא"ח כ"ק אדמו"ר הצ"צ ע' קלז.

(2) זה יתנו: תשא ל, יג.
(3) העשיר לא ירבה: שם, טו.
(4) הנה אנכי כורת ברית: שם לד, י.
(5) וצ"ל הלא זה הי' אחר מ"ת שכבר היו

שהיו מבני נח) שמא יעמוד אדם א' ויסגל מצות ומעשים טובים יותר ממני וידחה בריתו לבריתי, א"ל הקב"ה אל¹⁴ תירא אנכי מגן לך, מנח לא העמדתי מגינים וצדיקים, ממך אני מעמיד מגינים וצדיקים כו'. וא"כ צ"ל מהו עוד הכריתות ברית עם משה.

אך הענין, דכריתות ברית דאברהם הי' על הארץ כמ"ש אשר¹⁵ כרת את אברהם כו' לאמר לך אתן ארץ כנען כו', וכמ"ש ביום ההוא כרת ה' ברית כו' לזרעך נתתי את הארץ, שהכריתות ברית הי' על הארץ דוקא, אבל הכריתות ברית דמשה הי' על זמן הגלות, וכן תרגם¹⁶ הת"י שקאי על זמן הגלות כו'. דהנה בפ' בחוקתי נאמר תחלה וזכרתי¹⁷ את בריתי יעקב כו' והארץ אזכור שהוא הכריתות ברית שעם האבות על בחי' ארץ, ואח"כ נאמר ואף¹⁸ גם זאת בהיותם בארץ אויביהם דהיינו בזמן הגלות לא מאסתי בגלות בבל ולא געלתי בגלות מדי כו' להפר ברית גלות אדום כו', וזכרתי¹⁹ ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מאמ"צ שהוא הכריתות ברית דמשה, שאפי' בזמן הגלות יהי' ג"כ לא מאסתי כו'.

ולהבין ההפרש בין כריתות ברית דאברהם לכריתות ברית דמשה, צ"ל תחלה ענין הכריתות ברית. דהנה בירמי²⁰ ל"ד נאמר בכריתות הברית שישלחו עבדים לחירות, העגל אשר כרתי לשנים ויעברו בין בתרין, שענין²¹ הכריתות ברית, שכורתים²² דבר אחד שלם לשנים ושני האנשים הכורתים הברית עוברים בין הבתרים, והיינו להורות שכמו הדבר אשר כרתו אותו לשנים הנה כל השני חצאים כל אחד הוא רק חצי דבר ואין לו שלימות בלתי המחצה השנית ובהתחברותם יחד נעשו דבר אחד שלם, כן עד"ז יהיו הב' האנשים העוברים בין הבתרים שכל אחד יהי' רק חצי דבר ולא יהי' לו בחי' השלימות בלתי כאשר יתחבר עם השני כו', וכמו דוד ויהונתן שכתוב ותקשר²³ נפש דוד ביהונתן כו', ועד"ז הי' הכריתות ברית עם אברהם כמ"ש והנה²⁴ תנור עשן ולפיד אש אשר

14) אל תירא אנכי מגן לך: לך לך טו, א.

15) אשר כרת את אברהם .. ארץ כנען: דברי הימים-א טז, טז. יח.

16) תרגם הת"י שקאי על זמן הגלות: תרגום יונתן בן עוזיאל עה"פ תשא לד, י.

17) וזכרתי את בריתי יעקב: בחוקתי כו, מב.

18) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם: שם,

מד.

19) וזכרתי ברית ראשונים: שם, מה.

20) בירמי' ל"ד נאמר בכריתות הברית שישלחו: ירמי' לד, יח. ושם: אשר כרתו לשנים.

21) שענין הכריתות ברית: ראה תר"א לך לך

יג, ג ואילך. הנסמן במאמרי אדה"א דברים ח"א

ע' רפט.

22) שכורתים דבר אחד שלם לשנים: ראה

פרש"י עה"פ לך לך טו, י. וראה גם רש"י נצבים כט, יא. מאמרי אדה"א תקס"ג ע' תרפא. סידור עם דא"ח שער האלול שלח, ד. ובהנסמן שם במ"מ.

23) ותקשר נפש דוד ביהונתן: שמואל-א

יח, א. (ושם: ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד).

בסה"מ תר"ל שם ע' קג [רמג] מביא הפסוק: ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד ויכרות יהונתן ודוד ברית (שמואל-א יח, ג).

24) והנה תנור עשן: לך לך טו, יז.

מאמר זה יתנו

ז

עבר בין הגזרים כו' שלכן נק' ברית בין הבתרים כו'. וצ"ל למעלה מהו ענין הכריתות ברית, ולמה צריכים לכריתות ברית, הלא די אם הי' מבטיח בדיבור, הלא כתיב אני²⁵ הוי' לא שניתי כו'.

אך הענין הוא, דהנה כתי' כו²⁶ חלק ה' עמו, שנש"י הם חלק הוי', שכמו שהחלק הוי', הם נש"י, אין להם שלימות כי אם כאשר יתחברו עם שם הוי' מקור נש"י, כן כביכול למעלה לא נמצא בחי' השלימות בלא ישראל. וזהו מ"ש תמתי²⁷ וארז"ל תאומתי כביכול לא אני גדולה ממנה ולא היא גדולה ממני, והיינו בחי' כלה, שנש"י²⁸ נק' כלה והקב"ה נק' חתן, שהחתן²⁹ לבד או הכלה לבד הם פלג גוף, ובהתחברותם יחד הם אדם אחד כמ"ש זכר³⁰ ונקבה בראם ויקרא שם אדם, שבהתכלותם יחד נק' שם אדם, אבל זה בלא זה הם פלג גוף. ועד"ז יובן למעלה כביכול שלא נמצא בחי' השלימות והוא רק חצי דבר ונש"י משלימין כביכול למעלה כו', וזהו כמו שדרשו רז"ל תמתי³¹ ל' תמימות, שעושים בחי' השלימות למעלה שלא יהי' חצי דבר כו'.

והענין הוא, דהנה כתיב לך³² ה' הגדולה והגבורה כו', שהם מדות³³ עליונות דאצי', שהם בבחי' ביטול במציאות לך, ואח"כ נאמר לך ה' הממלכה. דהנה כתיב כל³⁴ הנק' בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. כל הנק' בשמי הוא בחי' עולם האצי' ששם הוא בחי' ביטול במציאות, והגם כי יש שם בחי' השתלשלות ע"ס חכמה ומדות, מ"מ הם בטלים בתכלית הביטול עד שאיהו³⁵ וחייהו חד ואיהו וגרמוהו חד כו'. ולכבודי³⁶ בראתיו כו' הם ג' עולמות ב"ע, שהם נבראים נפרדים כמ"ש ונהר³⁷ יוצא מעדן ומשם יפרד כו', עד אף עשיתיו שמעלים ומסתיר לגמרי, כי בראתיו³⁸ יצרתיו הם בחי' עולם הנשמות ועולם

25) אני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.

26) כי חלק ה' עמו: האזינו לב, ט.

27) תמתי וארז"ל תאומתי: שה"ש ה, ב.

28) שהש"ר עה"פ (פ"ה, ב).

29) שנש"י נק' כלה: ראה מכילתא ופרש"י

יתרו יט, יז. וראה לקו"ת ברכה צד, רע"א.

30) שהחתן לבד . . . פלג גוף: זח"ג ז, ב. קט,

ב. רצו, א.

31) זכר ונקבה בראם ויקרא שם אדם:

בראשית ה, ב.

32) תמתי ל' תמימות: ראה תו"א תצוה פב,

ד. לקו"ת שה"ש לט, א: תמתי לשון תמימות

(ובל"א מאכט מיך גאנץ). מב, ב. מג, ב.

33) לך ה' הגדולה והגבורה: דברי הימים א

כט, יא.

33) מדות עליונות . . . בטלים: ראה תו"א

בראשית א, א. לקו"ת פקודי ד, סע"ג. עקב טו,

סע"א. ובכ"מ.

34) כל הנק' בשמי ולכבודי: ישעי' מג, ז.

35) שאיהו וחייהו חד: תקו"ז בהקדמה (ג, ב).

36) ולכבודי בראתיו . . . ג' עולמות ב"ע:

ראה לקו"ת להאריז"ל פ' בראשית. וראה לקו"ת

בלק סז, א. סט, ד. תו"ח בשלח קמד, ב. וש"נ.

37) ונהר יוצא מעדן: בראשית ב, י.

38) בראתיו יצרתיו הם בחי' עולם הנשמות

ועולם המלאכים: וראה מאמרי אדה"ז תקסט

ע' קמה. דרך מצותיך קעה, ב. מאמרי אדמו"ר

הצ"צ הנחות תרט"ו ע' קיד.

המלאכים, אבל אף עשיתיו, הנה אף הפסיק הענין עד שנעשה ונשתלשל עוה"ז הגשמי שמעלים ומסתיר לגמרי. וזהו עבודת האדם, להמשיך ע"י המצות שיהי גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה, כי המכוון מבריאיות העולמות אינו שיהי יש ודבר נפרד וישאר כן, כי אם שיהי גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה, ע"ד כמ"ש לע"ל ונגלה³⁹ כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו, וכתוב כו⁴⁰ עין בעין יראו שיהי גילוי אלקות. ועכשיו העבודה הוא להמשיך בחי' זו ע"י המצות. כי המצות⁴¹ נק' בשם זריעה כמ"ש זורע⁴² צדקות כו', שכמו הגרעין אע"פ שאינו בערך הפרי מ"מ כשזורעים אותו צומח ממנו הפרי שיש בה טעם שאינו בערך הגרעין כו', כמו"כ יובן בענין המצות, דמאי⁴³ פרי מצות, שע"י המצות, הגם שנתלבשו בגשמיות, מ"מ ע"י המצות⁴⁴ ממשיכים בחי' רמ"ח איברים דמלכא. ותרי"ג⁴⁵ מצות דאורייתא וז' דרבנן הם תר"ך עמודי אור, כמו שהעמוד מחבר המעלה עם המטה, כמו [כן] ע"י המצות ממשיכים שיהי נמשך גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה, שכמו שלמעלה באצ"י הוא בחי' ביטול כנ"ל בפ"י כל הנק' בשמי, כמו"כ יהי למטה ג"כ כו'.

וזהו שנש"י נק' בשם כלה, שכמו שע"י יחוד דכר ונוקבא נעשה הולדה בדומה לו כו', כמו"כ ע"י בחי' כלה, בחי' כנס"י, נעשה בחי' גילוי אלקותו ית' למטה כמו למעלה וזהו בדומה לו. ונק' בחי' זו בשם לידה, כי הוא בחי' לידת נשמות שהעולם אינו מסתיר להם כלל, והיינו שיהי גילוי למטה כמו למעלה, וזהו בדומה לו, וכמ"ש בזהר⁴⁶ כל הנק' בשמי צדיקיא דמתקרין בשמי כו', וכמארז"ל במד"ר⁴⁷ במגלת אסתר ע"פ איש יהודי צדיקים דומים לבוראם, ושמך הוי' ושמך מרדכי כו'. וגם עי"ז נמשך תוספות אור בש' הוי', כי ע"י יחוד דכר ונוקבא נמשך תוספות אור גדול משניהם, כמ"ש זכר⁴⁸ ונקבא בראם כו' ויברך אותם, שהברכה הוא תוספות אור, וזהו ענין ברכת נשואין כו'.

ראה תורת העולה להרמ"א ח"ג פל"ח (לב, א).
של"ה יתרו שיו, א. מאריא מערכת תר"ך סני"ו.
תניא אגרת הקדש סי' כט. הנסמן במאמרי
אדה"ז על פרשיות התורה ח"א לע' שלח.
46) בזהר כל הנק' בשמי צדיקיא דמתקרין
בשמי: ראה סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תקצח: ופי'
הת"י בגין אבהתכון צדיקיא דמתקרין בשמי.
47) במד"ר במגלת אסתר ע"פ איש יהודי:
אסתר ב, ה. אסתר פ"ו, ב. וראה רות רבה
פ"ד, ג. ב"ר פס"ז, ח. ועוד.
48) זכר ונקבא בראם: בראשית א, כו.

39) ונגלה כבוד ה': ישע"י מ, ה.
40) כי עין בעין יראו: שם נב, ח.
41) המצות נק' בשם זריעה: ראה תנחומא
שלח טו. במדב"ר פי"ז, ה. תו"א שמות נג, ג.
לקו"ת נצבים נ, ד. נב, ג ואילך. אוה"ת (יהל
אור) תהלים ע' שנב ואילך. סה"מ תרל"ח ע' תי
ואילך. תר"ם ח"א ע' רסב. וש"נ.
42) זורע צדקות: ברכת יוצר אור.
43) דמאי פרי מצות: ראה סוטה מו, סע"א.
44) המצות. . . רמ"ח איברים דמלכא: ראה
תקו"ז ת"ל (עז, סע"א). תניא רפכ"ג.
45) ותרי"ג מצות. . . וז' דרבנן הם תר"ך:

וביאור הענין, הנה כתיב גדול⁴⁹ הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו, וארז⁵⁰ אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו. פי' עיר אלקינו, כי הנה שתי⁵¹ אבנים בונות שתי בתים שלשה אבנים בונות ששה בתים, שהאבנים⁵² הם אותיות הדיבור כנודע, וכללות עולם הדיבור נק' עיר אלקינו, וגדול הוי' הוא בעיר אלקינו דוקא הוא בחי' מל' כנס"י, משא"כ מלכא בלא מטרוניתא כביכול, לאו גדול אקרי ולאן איהו מהולל ולאן מלכא איקרי, כמ"ש בזהר ויקרא דף ה' ע"א שאינו ניכר גדולתו ית' מאחר שלמטה הוא העלם והסתר גמור כו'. ויובן זה מתושב"כ ותושבע"פ, שבתושבע"פ דוקא ניכר הגדלות שבתושב"כ, מפני שבתושבע"פ מדייקים מאות אחת שבתושב"כ ומבארים היטב האמור בתושב"כ, משא"כ בלא תושבע"פ הנה אינו ניכר כלל גדלות תושב"כ, שהרי היא מלא⁵³ סיפורי מעשיות כו'. ועד"ז יובן בענין גדול הוי' בעיר אלקינו, שע"י עיר אלקינו דוקא נעשה גדול הוי', שיהי' התפשטות גדולתו ית' גם למטה, שגם למטה יהי' גילוי אלקות כמו למעלה באצ"י שמאיר שם הוי' כו', כן יהי' גם למטה, וגם ממשיכים תוספות אור בשם הוי' כנ"ל, ובחי' זו היא דוקא ע"י המל', בחי' עיר אלקינו, כנס"י מקור נש"י, שממשיכים בחי' גילוי זה ע"י המצות שנק' בשם זריעה כנ"ל.

וזקו ענין הכריתות ברית שהי' עם אברהם, שהוא הכריתות ברית על הארץ, כמ"ש ביום ההוא כרת כו' לזרעך נתתי את הארץ. דהנה זריעת המצות צ"ל בארץ דוקא, שכמו בגשמיות הנה הזריעה היא בארץ דוקא, כמ"כ זריעת המצות צ"ל בארץ, שזהו ענין מה שהקב"ה נתן לאברהם בכרית בין הבתרים את הארץ כמ"ש ולזרעך נתתי את הארץ, שנתן להם בחי' הארץ העליונה, שבה מלובש כח הצומח להצמיח ע"י זריעת המצות, להיות ע"י זרע צדקות מצמיח ישועות כו'. ולכן נק' נש"י בשם ארץ, כמ"ש כי⁵⁴ תהיו אתם ארץ חפץ. וזהו ענין הכריתות ברית דאברהם, שנתן להם בחי' כח הארץ העליונה, וממילא ע"י נעשו ב' חצאים, שכל אחד הוא רק חצי דבר, שכביכול שם הוי' הוא רק חצי דבר, כי מלכא בלא מטרוניתא כו' כנ"ל. וזהו תמתי תאומתי, בחי' כלה, היא כנס"י,

ויצא כב, א. תו"ח ויצא כב, סע"ד ואילך. מאמרי אדה"א נ"ך ע' תקלב.

53 מלא סיפורי מעשיות: ראה לקו"ת האזינו עג, ד. מאמרי אדה"א תקס"ז ע' שנה. סה"מ תרכ"ז ע' צא.

54 כי תהיו אתם ארץ חפץ: מלאכי ג, יב. וראה כש"ט (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סנ"ז (נעתק ב, היום יום"ז אייר). וש"נ.

49 גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו: התלים מה, ב.

50 וארז"ל אימתי הוא גדול: ראה זח"ב רלה, א. זח"ג ה, א. ז"ח תשא מד, א. תו"א וארא נו, ב ואילך. מאמרי אדה"א נ"ך ע' פ. וש"נ.

51 שתי אבנים בונות שתי בתים: ס"י פ"ד מ"ב (בכמה נוסחאות – מט"ז).

52 שהאבנים הם אותיות הדיבור: ראה תו"א

משלימים כביכול למעלה להיות תמתי לשון שלימות. וזהו ג"כ כמו שפי' 55 הה"מ דמעזריץ נ"ע ע"פ עשה לך שתי חצוצרות, חצי צורות, חצי צורות, שכביכול שם הוי' הוא רק חצי צורה, וכנס"י היא בחי' מל' היא ג"כ רק חצי צורה, ובהתחברותם יחד נעשה דבר אחד שלם כו'.

ובכ"ז יובן ההפרש בין כריתות ברית דאברהם לכריתות ברית דנה, שהכריתות ברית דנה הי' על קיום העולם שלא⁵⁶ יהי' עוד מבול לשחת הארץ, וז"ש את⁵⁷ קשתי נתתי כו' וראייתה לזכור ברית עולם, עוד⁵⁸ כל ימי הארץ זרע וקציר כו' לא ישבתו, שכל זה הוא בחי' קיום העולם, שנמשך מבחי' זיווג חיצוני דחו"ב כנודע⁵⁹ שהוא לצורך קיום העולמות, אבל הכריתות ברית דאברהם הי' על בחי' פנימיות, שהוא בחי' המצות כנ"ל. וזהו שאמר לו הקב"ה מנח לא העמדתי צדיקים ומגינים, כי הכריתות⁶⁰ ברית דנה הי' רק על קיום העולמות, בחי' חיצוניות, אבל ממך אני מעמיד צדיקים ומגינים, שהוא בחי' פנימיות, שצדיקים דומים לבוראם, שממשיכים ע"י המצות שיהי' גם למטה גילוי אלקותו ית' כמו למעלה. וזהו בחי' לידה שהוא בדומה לו, דהיינו כמו שלמעלה באצי' הוא גילוי שם הוי', כן גם למטה יהי' ג"כ גילוי שם הוי'. וזהו דוקא ע"י כריתות ברית דאברהם, שנתן לו את הארץ, היא בחי' ארץ העליונה, כי כדי שיהי' בחי' גילוי למטה, זהו דוקא ע"י בחי' ארץ, בחי' כלה. כמו שבגשמיות ההולדה להוליד בדומה לו אי אפשר להיות כי אם ע"י יחוד דכר ונוקבא, משא"כ מהשפעת הדכר בלא הנוקבא לא יהי' בחי' הולדה, כן עד"ז יובן למעלה, שדוקא ע"י בחי' ארץ בחי' נוקבא, הוא דוקא בחי' הלידה והגילוי דש' הוי' גם למטה כו'.

ומעתה יובן הכריתות ברית שהי' עם משה. דהנה הכריתות ברית שעם האבות הי' על הארץ דוקא, כמ"ש לזרעך נתתי את הארץ, וכנ"ל שזהו על בחי' המצות, אבל על זמן הגלות בהיותם בארץ אויביהם, שזהו מפני כי פגמו

59 כנודע: ראה סידור הארז"ל כוונות ק"ש. פ"ח שער הק"ש פ"ז ופ"א. ועוד. נתבאר בלקו"ת שה"ש כב, ג. (וראה גם שם כ, ג). סה"מ תרנ"ד ע' קלג. תרנ"ז ע' רעו. תרע"ח ע' צ. ובכ"מ.

60 הכריתות ברית דנה . . קיום העולמות בחי' חיצוניות: ראה נוסף על תר"ל, תרנ"ד (הנסמן בהערה 1): המשך תרס"ו ע' תקעא. המשך תרע"ב ח"א ע' תח. תורת מנחם סה"מ תשי"ב ע' שסב ואילך.

55 שפי' הה"מ דמעזריץ נ"ע ע"פ עשה לך שתי חצוצרות: בהעלותך י, ב. בספרו אור תורה מה, ד ואילך. נת' ביהל אור (תהלים) ע' שנו ואילך. המשך תרע"ב ח"ב ע' תשצ ואילך. תתג ואילך. תתצו ואילך. ח"ג ע' אישמח ואילך.

56 שלא יהי' עוד מבול לשחת הארץ: נח ט, יא.

57 את קשתי נתתי כו' וראייתה: שם יג, ואילך.

58 עוד כל ימי הארץ זרע וקציר: שם ה, כב.

מאמר זה יתנו

יא

כו' ועוונותיכם⁶¹ מבדילים ביניכם ובין אלקיכם, וכמשארז"ל מחיצה⁶² של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים כו', לזה הי' עוד הפעם כריתות ברית עם משה, שאפי' בזמן הגלות, בהיותם בארץ אויביהם, לא מאסתי בגלות בכל, ולא געלתי בגלות מדי כו', וזכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים שהוא הכריתות ברית דמשה כו'.

ולהבין זה, צריך להבין תחלה עוד ענין, הכריתות ברית דאברהם. דהנה ארז"ל⁶³ במד"ר ע"פ ביום ההוא כרת ה' את כו', ר' יודן וריב"ז ור' עקיבא, חד אמר העוה"ז גילה לו אבל העולם הבא לא גילה לו, ואוחרנא אמר אחד העוה"ז ואחד העוה"ב גילה לו, (ר' ברכי' א' ר' אלעזר ור' יוסי ב"ר חנינא חד אמר עד היום הזה גלה לו ואוחרנא אמר עד היום ההוא גלה לו⁶⁴). ואפשר לומר שר"א וריב"ח פליגי בפלוגתא דריב"ז ור"ע פליגי, כי יום הזה הוא עוה"ז, ויום ההוא הוא העוה"ב כמ"ש ביום⁶⁵ ההוא יהי' הוי' אחד כו'. אבל המת"כ⁶⁶ פי' שר"א וריב"ח פליגי אליבא מאן דאמר שעוה"ב לא גלה לו כ"א העוה"ז, ולהבין כל זה. והנה לכאורה צ"ל למאן דאמר עוה"ב לא גלה, האיך יתכן שלא יגלה לאברהם העוה"ב, הלא שאל הקב"ה מאברהם כמה אתה רוצה שירדו בניך בגהינם או במלכיות, ומסתמא הודיע לו ענין עוה"ב, רק ששאל מאתו באיזה זיכוך ובירור הוא רוצה יותר, בגהינם או במלכיות כו'.

ויובן זה בהקדם ענין מ"ש בזהר⁶⁷ ע"פ ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בגוייהו, שהם שרש⁶⁸ הב' עולמות עוה"ז ועוה"ב, שם הוי' דלתתא הוא שרש ומקור לעוה"ז, כי הוי'⁶⁹ הוא לשון התהוות שמחי' ומהוה כו' כמ"ש במ"א, ושם הוי' דלעילא שורש ומקור עוה"ב. ובזה יובן מ"ש ברוך⁷⁰ ה' מן העולם עד העולם שמשמע שלא יש רק ב' עולמות ובאמת יש כמה בחי' עולמות כו', אך הנה בד"כ נחלקו לב' בחי' עוה"ז ועוה"ב, לפי ששרשן הוא מב' שמות הוי' הנ"ל. והפסיק

68 שרש הב' עולמות עוה"ז ועוה"ב: ראה סה"מ תר"ח ע' לג: ב' עולמות העוה"ז והעוה"ב שרשם מב' שמות הוי' כמ"ש בזו"א ויצא דקנח"ב.

69 הוי' הוא לשון התהוות . . כמ"ש במ"א: ראה זח"ג רנז, סע"ב (ברע"מ). מו"נ ח"א פס"א. פרדס ש"א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. ש"ד (שער עצמות וכלים) ספ"י. תניא שער היחוד והאמונה פ"ד. פ"ז. הערת כ"ק אדמו"ר בסה"מ הי"ש"ת ע' 40.

70 ברוך ה' מן העולם עד העולם: תהלים קו, מח.

61 ועוונותיכם מבדילים: ישעי' נט, ב.
62 מחיצה של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים: ע"פ פסחים פה, ב. וש"נ.
ראה ברכות לב, ב. וברש"י שם. תניא פי"ז.
63 ארז"ל במד"ר ע"פ ביום ההוא כרת ה': ב"ר פמ"ד, כב.

64 עד היום ההוא גלה לו: עכ"ל המדרש.
65 בהיום ההוא יהי' הוי' אחד: זכרי' יד, ט.
66 המת"כ: המתנות כהונה.

67 בזהר ע"פ ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בגוייהו: תשא לד, ו. זח"ג קלת, רע"א. ראה הנסמך במאמרי אדה"א נ"ך ע' תקעז. תו"ח בשלח קנז, ב הערה 361.

טעמא הוא בחי' והבדילה⁷¹ הפרוכת לכם בין הקדש ובין קה"ק כו', שהגם שלמטה מן הפרוכת הוא ג"כ קדש כו', אבל מ"מ הנה למעלה מן הפרוכת הוא קדש קדשים כו'. ובדרך כלל ב'⁷² שמות הוי' הם סוכ"ע וממכ"ע, ששם הוי' דלתתא הוא שרש בחי' ממכ"ע, בחי' מלכות⁷³ מלכות כל עולמים, אבל שם הוי' דלעילא הוא בחי' עד⁷⁴ שלא נברא העולם ה' הוא ושמו בלבד, דהיינו בחי' שם הוי' כמו שהוא כלול בעצמותו ית'. והגם שגם הוא יו"⁷⁵ צמצום, ה' התפשטות כו', מ"מ הרי זהו קודם שנברא העולם כמו שהוא כלול בעצמותו, והרי הוא שרש לבחי' עלמין סתימין, בחי' סוכ"ע כו'.

והנה אברהם⁷⁶ אברהם פסיק טעמא, לפי שאברהם דבריאה אינו מסוג אברהם דאצי', כמ"ש⁷⁷ בת"א בביאור ואלה המשפטים. וע"י העקידה נתעלה אברהם לבחי' אברהם דאצי', מ"מ פסיק טעמא בינייהו, והיינו מפני כי לאברהם ה' הגילוי רק מבחי' שם הוי' דלתתא, מקור ממכ"ע בחי' מלכותך מלכות כל עולמים (וגם גן עדן בכלל, ובזה יתורץ הקושיא הנ"ל), אבל בחי' שם הוי' דלעילא לא השיג כי אם בדרך ידיעות המציאות. וזהו מ"ש וארא⁷⁸ כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם, שלכאורה הלא כתיב וירא⁷⁹ אליו הוי', וכתיב באברהם ושמרו⁸⁰ דרך הוי' כו'. אך הנה כ"ז הוא בחי' שם הוי' דלתתא, מקור בחי' ממכ"ע, אבל בחי' שם הוי' דלעילא, בחי' סוכ"ע, דהיינו בחי' שם הוי' כמו שהוא כלול בעצמותו, לא נודעתי להם, ולכן⁸¹ נאמר נודעתי ולא הודעתי כמ"ש במ"א. וזהו דעת מאן דאמר שהעוה"ז גילה לו, היינו בחי' הוי' דלתתא, מקור ממכ"ע, שרש עוה"ז, אבל העוה"ז⁸² דהיינו בחי' שם הוי' דלעילא, מקור סוכ"ע כנ"ל, לא גילה לו. אבל משה משה לא פסיק טעמא, כי למשה ה' הגילוי משם הוי' דלעילא כו'.

ויקרא א, א ספ"א.

77) כמ"ש בת"א בביאור ואלה המשפטים:

עו, ג.

78) וארא כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם:

וארא ו, ג.

79) וירא אליו הוי': וירא יח, א.

80) ושמרו דרך הוי': שם, יט.

81) ולכן נאמר נודעתי ולא הודעתי כמ"ש

במ"א: ראה פרש"י עה"פ וארא. ראה תו"א

וארא נו, א. לקו"ת פקודי ד, א. מאמרי אדה"ז

תקע"ב ע' קלא ואילך. אוה"ת וארא כרך ז ע'

ב'תקסג. וראה סה"מ תרכ"ז ע' שו. תרל"ג ח"א

ע' רצט. תרל"ט ח"א ע' רפב וע' רפד. ובכ"מ.

82) העוה"ז ב. . בחי' שם הוי' דלעילא: ראה

לקו"ת תזריע כא, ד.

71) והבדילה הפרוכת לכם: תרומה כו, לג.

72) ב' שמות הוי' הם סוכ"ע וממכ"ע: ראה

תו"א מקץ מא, א. בשלח סא, ד ואילך. לקו"ת

חקת נו, ג. שה"ש כט, סע"א. דרושים לר"ה נט,

סע"א ואילך. ובכ"מ.

73) מלכותך מלכות כל עולמים: תהלים

קמה, יג.

74) עד שלא נברא העולם: פדר"א פ"ג. תו"ח

וארא נג, ב הערה 6.

75) יו"ד צמצום ה' התפשטות: ראה תניא

אגרת התשובה פ"ד. מאמרי אדה"ז תקס"ו ע'

קמג וע' שלה. תו"ח בשלח קנ, א ואילך. ובכ"מ.

76) אברהם אברהם פסיק טעמא: וירא כ, ב.

ראה שמו"ר פ"ב, ו. זח"א קכ, א. זח"ג קלח,

רע"א. הערת כ"ק אדמו"ר בסה"מ תש"ט ע'

152. מנחת שי שמות ד, ג. קרבן אהרן לתו"כ

ולמאן דאמר שהעוה"ב גילה לו ג"כ, צ"ל ההפרש בין משה לאברהם, שבעוה"ב גופא יש חלוקי מדרגות, כמשארז"ל כינור⁸³ של בהמ"ק הי' של ז' נימין ושל ימות המשיח של שמונה נימין ושל לעתיד לבוא של עשרה נימין. פי' של בהמ"ק הי' של ז' נימין, לפי שבבהמ"ק הי' הגילוי מז' מדות. ושל ימות המשיח⁸⁴ יהי' של שמונה נימין, היינו שיהי' הגילוי מבחי' בינה (פי' כתר וחק) כמו שמאירים בבחי' בינה). אבל לעתיד לבוא, היינו של תחיית המתים, יהי' של עשרה נימין, כמ"ש עלי⁸⁵ עשור ועלי נבל, והיינו שיהי' הגילוי מבחי' ג' ראשונות, דהיינו כתר עליון וחוב"ב כו', והיינו גם מבחי' כתר עצמו, ולא כמו שמלוכש בכינה. וז"ע הכריתות ברית שהי' עם משה על זמן הגלות.

דהנה צריך להבין ענין בקשת משה ונפלינו אני ועמך, שביקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם, ולכאורה הלא השראת השכינה היא בחי' גבוה מאד שצריך עבודה רבה ויגיעה⁸⁶ עצומה בכדי לבוא לבחי' זו, ולמה ביקש שלא ישרה שכינתו על אומות העולם, מהיכא תיתי שישרה שכינתו עליהם כו'. אך הענין הוא, לפי שראה י"ג מדות הרחמים, שנושא⁸⁶ עון ועובר על פשע, שבחי' זו הוא מבחי' אמ⁸⁷ צדקת מה תתן לו ואם רבו פשעיך מה תעשה לו, שאינו נוגע ותופס מקום ענין קיום המצות והעדר עשייתן, דבחי' הרצון על המצות, הנה רצון⁸⁸ אותיות צנור שהוא בחי' צמצום, אבל בחי' עצמותו ית' אינו תופס מקום כלל, ולכן הוא נושא עון ועובר על פשע. ולכן הי' ירא משה שמבחי' זו דאם צדקת יכול להיות שישרה שכינתו על אומות העולם ג"כ, לכן ביקש שלא תשרה שכינה על אומות העולם כו'. וזהו ונפלינו אני ועמך, שאפי' מבחי' פלא, דהיינו בחי' אם צדקת, יומשך ג"כ להיות אני ועמך דוקא ולא אומות העולם, והיינו שמבחי' כתר יומשך בחי' חכ' ובינה דוקא, ואורייתא⁸⁹ מח"ע נפקת, וע"פ דין התורה לא יומשך כי אם למקום הראוי, דהיינו לישראל דוקא כו'. וע"ז הי' הכריתות ברית, שאפי' בזמן הגלות, שענין הגלות נמשך מצד כי עוונותיכם מבדילים ביניכם כנ"ל, וקוב"ה⁹⁰ בגלותא סליק לעילא ולעילא, דהיינו כמ"ש

86) שנושא עון ועובר על פשע: תשא לד, ז. מיכה ז, יח.

87) אם צדקת מה תתן לו: איוב לה, ז.

88) רצון אותיות צנור: מקדש מלך לזח"ב קנו, א. מא"א אות צ בסופו. מאמרי אדה"א בראשית ע' לו. וש"נ.

89) ואורייתא מח"ע נפקת: זח"ב פה, א. ובכ"מ.

90) וקוב"ה בגלותא סליק לעילא ולעילא: ראה זח"א ר, א. זח"ג כ, ב. מאמרי אדה"א הנחות תקע"ז ע' ג. וש"נ. תו"ח שמות לט, סע"א ואילך ובהערה 72.

83) כינור של בהמ"ק הי' של ז' נימין: ערכין יג, ב. וראה גם לקו"ת תזריע כא, ד. סה"מ תרל"ח ע' צט ואילך. וש"נ.

84) ימות המשיח . . . הגילוי מבחי' בינה: ראה סה"מ תרל"ח ע' שצד: אמרו"ל כינור של ביהמק"ד הי' של ז' נימין ושל ימות המשיח יהי' של ח' נימין ואי' במגדל עוז סוף הל' תשובה [פ"ח ה"ב] בשם הרמב"ן [בשער הגמול ע' שג במהדורת שעוועל] של ז' נימין היינו ז' ספירות שמקבלים מבחי' זו, ושל ח' נימין היינו ספירת השמינית והיינו בינה.

85) עלי עשור ועלי נבל: תהלים צב, ד.

ואנכי⁹¹ הסתר אסתיר פני ביום ההוא, הנה ע"ז ה' הכריתות ברית, שע"י התשובה יומשך מבחי' ומדרגת אשר שם אם צדקת כו' כנ"ל להיות נושא עון ועובר על פשע, ושימושך בחי' זו לישראל דוקא כנ"ל, שיהי' ונפלינו אני ועמך דוקא. וע"ז אמר לו הנה אנכי כורת ברית, פי' אנכי הוא אנכי⁹² מי שאנכי, כורת עמך ברית, שנגד כל עמך דוקא אעשה נפלאות כו', להיות ונפלינו אני ועמך כו', והיינו שיהי' נמשך סליחות עוונות להיות נושא עון כו', וגם שימושך לישראל דוקא כו' כנ"ל. וזהו כענין שמחת⁹³ פורים שצ"ל עד דלא ידעי בין ארור המן לברוך מרדכי, שהיא בחי' גבוה מאד דלא ידעי כלל בין ארור המן לברוך מרדכי כו', ואעפ"כ גם משם יומשך שיהי' ארור המן וברוך מרדכי דוקא כו'. וזהו סיום הפסוק כי נורא הוא, כי הנה ארז"ל בא⁹⁴ דניאל ולא אמר הנורא אי' נוראותיו כו'. אנשי כנסת הגדולה החזירו הדבר ליושנה, הן הן נוראותיו, כבשה אחת בין שבעים זאבים ומתקיימת. והיינו שבחי' זו שבזמן הגלות כו' נמשך מבחי' נורא כו', והיינו כבקשת משה שמבחי' ונפלינו יהי' אני ועמך דוקא כו'.

היוצא מזה, שענין הכריתות ברית דאברם הוא שיהי' שני חצאים כנ"ל שכל אחד בלא השני הוא חצי דבר, וכן הוא הכריתות ברית דמשה. והשני חצאים שבכריתות ברית דמשה הוא כנודע שבבחי' כתר⁹⁵ יש שני בחי', הא' הוא בחי' התחתונה שבמאציל, שהוא בחי' עתיק יומין, בחי' המתנשא⁹⁶ מימות עולם, והב' הוא בחי' אריך שורש ומקור הנאצלים, ובחי' זו נק' אדם הגדול. וביאור הענין, דכמו באדם למטה הנה יש שני בחי', גוף ונפש, ובהתחברותן יחד נק' אדם, כן עד"ז יובן למעלה, דבחי' אריך נק' בשם גוף, ובחי' עתיק יומין הוא בחי' נשמתא לגופא, וזהו בחי' אדם⁹⁷ א' דם, וזהו השני חצאים שבכריתות ברית דמשה. והנה כתי' ועשיתם⁹⁸ אותם, וארז"ל מעלה⁹⁹ אני עליכם כאילו עשאוני, פי' שצריך לעשות בחי' אדם, והיינו ע"י מה¹⁰⁰ הוא רחום אף אתה הוי רחום, מה

91 ואנכי הסתיר אסתיר פני: וילך לא, יח.

92 אנכי מי שאנכי: יתרו כ, ב. ראה תניא מהדו"ק ספמ"ט. לקו"ת האריז"ל תולדות כו, יט בשם הזהר. אבן עזרא תולדות שם. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' יד. פרשיות התורה ח"א ע' רט ובהנסמן במ"מ לשם.

93 שמחת פורים. . עד דלא ידעי: מגילה ז, ב. תוי"א מגילת אסתר צו, רע"א. וראה לקו"ש ח"א ע' 20 הערה 2.

94 בא דניאל ולא אמר הנורא: ראה יומא סט, ב.

95 כתר יש שני בחי': ראה ע"ח שמ"ב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. מאמרי אדה"ז ענינים ע' קצא ואילך. מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תר.

וש"נ.

96 המתנשא מימות עולם: ברכת יוצר.

97 אדם א' דם: ראה מבר"ש ש"ה ח"ב פ"ה. של"ה (בהקדמת ב"י ב"ד) כא, א. ובס' הליקוטים דא"ח צ"צ מע' אדם ע' רלח ואילך.

98 ועשיתם אותם: בחוקתי כו, ג.

99 מעלה אני עליכם כאילו עשאוני: ראה זח"ג ק"ג, א. ויקר' פלה"ו. ו. תנחומא תבא סוף ס"א. לקו"ת בחוקתי מה, סע"ג.

100 מה הוא רחום אף אתה הוי רחום: ספרי עקב עה"פ ללכת בכל דרכיו (עקב יא, כב). וראה רמב"ם הל' דעות פ"א ה"ה. סהמ"צ להרמב"ם מ"ע ח. שו"ע אדה"ז או"ח סקניז, ס"ג. וראה מכילתא בשלח טו, ב. שבת קלג, ב.

מאמר זה יתנו

טו

הוא חנון אף אתה הוי חנון, והיינו שע"י בחי' רחום וחנון ממשיכים למעלה שיהי' נמשך בחי' אל רחום וחנון י"ג מדות הרחמים כו'.

ומעתה יובן ענין מחצית השקל, שהוא ג"כ מחצית דוגמת השני מחצית שבכריתות ברית. דהנה המחצית השקל הי' בשקל הקדש, ופי' שנשקל בחי' הקדש לחצאין ע"י בחי' איה¹⁰¹ שוקל ואיה סופר כו'. והיינו כמ"ש¹⁰² בזהר שיש ב' בחי' קדש, קדש תתאה וקדש עילאה, קדש תתאה הוא בחי' ממכ"ע, בחי' מלכותך מלכות כל עולמים כו', וקדש עילאה הוא קדש¹⁰³ מלה בגרמי' שאינו בגדר עלמין, ואעפ"כ נק' סוכ"ע (ששייך קצת לעלמין להיות עליהם בבחי' סוכב ומקיף כו'). וזהו ענין מחצית השקל, כי השקל הוא עשרים¹⁰⁴ גרה, היינו בחי' ע"ס דאור ישר וע"ס דאור חוזר, ומחצית השקל הוא ע"ס דאור חוזר, והיינו שכל אחד מישראל צריך ליתן מחצית השקל. כי בנפש¹⁰⁵ האדם יש עשר בחי' הנפש, שכל ומדות, וצריך ליתן מחצית השקל, היינו לקשר את העשר בחי' שבנפשו לאלקות, דהיינו שיקשר שכלו ומחשבתו בתורה ובתפילה, וכן המדות יהיו ג"כ לאלקות שלא יחפוץ בשום דבר כלל, וכמ"ש ואל¹⁰⁶ אישך תשוקתך, שלא יהי' רצון אחר בהבלי העולם כלל, כי אם להיות ועמך¹⁰⁷ לא חפצתי בארץ. וכשנותנים בחי' מחצית השקל מלמטה למעלה, נמשך ממילא בחי' מחצית השקל שמלמעלה למטה. ולכן העשיר לא ירבה, כי אינו צריך יותר, כי אם בחי' עשר בחי' הנפש, ומלמעלה למטה יומשך ממילא כו', וכן הדל לא ימעט.

וזכהו מ"ש זה יתנו כו', פי' זה הוא י"ב, דכמו במרכבה הם י"ב¹⁰⁸ בקר שהם י"ב מלאכים, ד¹⁰⁹ מחנות שכינה מיכאל כו' וכ"א כלול מג' כו' כנודע, והחיות¹¹⁰ הם הנושאים את הכסא ומגביהים אותה לבחי' אדם כו', כן יש בחי' זו בנש"י, י"ב¹¹¹ שבטים שהם ד' דגלים וכ"א כלול מג' כו'. וצריך ליתן תרומה

108 י"ב בקר . . י"ב מלאכים: מלכים ז, כה. דברי הימים ב' ד, טו. ראה גם תו"ח וישב רט, א ובהערה 9. מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' רכח.

109 ד' מחנות שכינה מיכאל: ראה זח"ג קיח, ב. במדב"ר פ"ב, י.

110 וחיות הם הנושאים את הכסא: בחי' תרומה כה, י בשם פרקי דרבי אליעזר [ספ"ד. וראה ברד"ל שם]. שמו"ר ספכ"ג. במד"ר ספ"ד.

111 י"ב שבטים . . ד' דגלים . . כלול מג': ראה זהר ובמדב"ר שבהערה הקודמת.

101 איה שוקל ואיה סופר: ישע"י לג, יח.
102 כמ"ש בזהר . . קדש תתאה וקדש עילאה: ראה זח"ג קעו, ב. לקו"ת דרושים ליוה"כ טז, ד.

103 קדש מלה בגרמי': ראה זח"ג צד, ב. לקו"ת מסעי צג, א. האזינו עז, ב. מאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' תתקב.

104 עשרים גרה . . ע"ס דאור ישר וע"ס דאור חוזר: ראה סה"מ תרמ"ב ע' קעז.

105 בנפש האדם יש עשר בחי' הנפש: ראה תניא רפ"ג.

106 ואל אישך תשקותך: בראשית ג, טז.
107 ועמך לא חפצתי בארץ: תהלים עג, כה.

להוי', פי' להיות ארוממך¹¹² אלקי המלך, להגביה בחי' מל' בחי' מלכותך מלכות כל עולמים לבחי' שם הוי', וזהו ז"ה יתנו, בחי' י"ב שבטים כמנין ז"ה.

כל העובר על הפקודים. ופי' בזהר¹¹³ מאן דעבר על פקודי' דאורייתא כו', פי', שאפי' מאן דעבר על פקודיא דאורייתא, הנה ע"י התשובה יכול להמשיך בחי' זו ג"כ, שז"ע הכריתות ברית שהי' עם משה להיות נושא עון ועובר על פשע, והיינו ע"י מחצית השקל, בחי' ע"ס דאור חוזר, להיות תרומה¹¹⁴ ארמותא להוי' כו'.

ההעלאה למע' כו'. אוה"ת תרומה ס"ע אישנה ואילך. ס"ע אישסו. ע' אישפא. ע' אישפו. ע' אישצו. ע' אישצו ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' קכה. תרכ"ט ע' רב [ושם: שפי' בזהר שיש ב' פירושים בתרומה]. תרל"ב ח"ב ריש ע' תריב. סה"מ תש"ט ע' 150 ובהערות כ"ק אדמו"ר שם.

112) ארוממך אלקי המלך: תהלים ל, ב.
113) בזהר מאן דעבר על פקודי' דאורייתא: זח"א יא, ב.
114) תרומה ארמותא: ראה זח"ב קמז, א. וראה תו"א ויקהל פו, ד. פט, ד. קטו, סע"ג ואילך. אוה"ת שבועות ע' קלט ושם: יש ב' פירושים בתרומה הא' פי' הזהר ארמותא . .

